

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร

THE STATUS OF PHYSICAL EDUCATION LEARNING ASSESSMENTS IN THE SECONDARY
SCHOOL AT THE OFFICE HIGH SCHOOL IN BANGKOK

พัชรพล ปัญญาเรว*

วรพงษ์ แยมงามเหลือ** วิชาญ มะวิญธร ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษา จำนวน 354 คน จากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 118 โรงเรียนๆ ละ 3 คน โดยกำหนดจากจำนวนครูผู้สอนวิชาพลศึกษาจากโรงเรียนที่มีครูผู้สอนวิชาพลศึกษาน้อยที่สุด คือ 3 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน พิจารณา หาค่าดัชนี ความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence : IOC) มีค่า 0.8 ถึง 1 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ ได้รับกลับคืนจำนวน 352 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.43 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 ประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา แบบอิงเกณฑ์ มีการประเมินผลเป็นระยะ ประเมินผลการเรียนรู้ 5 ด้าน คือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดสัดส่วนให้คะแนนเท่ากับ ร้อยละ 20, 10, 50, 10 และ 10 ตามลำดับ

คำสำคัญ : สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา / โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา / กรุงเทพมหานคร

*นิสิตภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

***อาจารย์ ดร. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abstract

The purpose of this research was to study the status of physical education learning assessments in the secondary school at The Office of High School in Bangkok. According to Basic Education Core Curriculum A.D. 2008. The sample were 345 physical education teacher from 118 secondary schools at The Office of High School in Bangkok by decide 3 persons from at least per school. The instrument was a questionnaire created by the researcher. The content validity was determined by 5 experts precision the index of item-objective congruence (IOC) between 0.8 to 1. The document was mailed and returned 352 (99.43). The data were analyzed by using and Frequency and percentage. Physical education teacher In middle school 1-3 and high school 4-6 used criterion-referenced assessment and formative assessment in physical education learning. Learning assessment includes 5 domains: cognitive, affective, psychomotor, physical fitness and characteristics. The proportion scores were percent 20, 10, 50, 10 and 10 respectively.

Keywords : The Status of Physical Education Learning Assessments / The Secondary School at The Office High School / Bangkok.

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ.2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ.2553 กำหนดให้จัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและเน้นให้การศึกษา จัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้ คุณธรรมและจัดการศึกษาให้มีคุณภาพสูงสุดเพื่อทำให้เกิดการพัฒนาลักษณะของคนไทย ที่พึงปรารถนา คือ ให้มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และเจตคติ ตามมาตรา 6 ที่ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี, 2545: 5) ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วจะเห็นได้ว่าสอดคล้องกับความหมายของกระบวนการศึกษาทางพลศึกษา ที่ว่า กระบวนการการศึกษาทางพลศึกษาและกีฬาเป็นกระบวนการการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาการทั้งในด้านร่างกาย ด้านทักษะ ด้านความรู้ ด้านคุณธรรม และด้านเจตคติที่ดีไปพร้อมๆ กัน โดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 1) วิชาพลศึกษาจึงมีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาจะขาดเสียไม่ได้ ดังนั้น ในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา นักเรียนทุกคนต้องมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาต่างๆ อย่างเท่าเทียมกันตามความต้องการ ความสามารถและความสนใจของนักเรียนแต่ละคน ได้รับคำสอน การช่วยเหลือแนะนำเพื่อให้ นักเรียนแต่ละคนได้มีพัฒนาการตามศักยภาพ ของตนเองให้มากที่สุด (วรศักดิ์ เพียรชอบ,

2548: 227) ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษานั้นสิ่งสำคัญในการวางแผนเป้าหมายทางพลศึกษา ก็คือต้องสามารถให้ผู้เรียนบรรลุ ซึ่งเป้าหมายทางการศึกษาด้วย เป้าหมายและจุดมุ่งหมายทางพลศึกษาถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการจัดโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ซึ่งครูและผู้เกี่ยวข้องทุกคนควรจะได้กำหนดไว้ (กรรวิ บุญชัย, 2555: 5)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดแนวทางการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในระดับชั้นเรียนที่สอดคล้องกับเหตุผลดังกล่าว การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนต้องอยู่บนหลักพื้นฐานสองประการคือ การประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียนและเพื่อตัดสินผลการเรียน ในการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ของผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จนั้น ผู้เรียนจะต้องได้รับการพัฒนาและประเมินตามตัวชี้วัดเพื่อให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้ สะท้อนสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนซึ่งเป็นเป้าหมายหลักในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ในทุกระดับไม่ว่าจะเป็นระดับชั้นเรียน ระดับสถานศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับชาติ การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เป็นกระบวนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยใช้ ผลการประเมินเป็นข้อมูลและสารสนเทศที่แสดงพัฒนาการ ความก้าวหน้า และความสำเร็จทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนา และเรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 26)

ดังนั้นการประเมินผลการเรียนรู้ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับการวัดและประเมินผลผู้เรียน ตามมาตรา 26 ที่ว่า

...ให้สถานศึกษาจัดการประเมินผู้เรียนโดยพิจารณาจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติการสังเกตพฤติกรรม การเรียน การร่วมกิจกรรมและการทดสอบควบคู่ไปในการบวนการเรียนการสอนตามความเหมาะสมของแต่ละระดับ และรูปแบบการศึกษาให้สถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการจัดสรรโอกาสการเข้าศึกษาต่อ และให้ว่า ผลการประเมินผู้เรียนตามวรรคหนึ่งมาใช้ประกอบพิจารณาด้วย...

ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียน ครูผู้สอนจะทราบว่าการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือไม่ นั้น จะต้องอาศัยการวัดและประเมินผล เป็นเครื่องมือที่ใช้ตัดสินให้ทราบว่าการเรียนการสอนได้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้และต้องวัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับกระบวนการในการเรียนการสอนด้วย ผู้สอนจะต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียนด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนให้ครบทุกด้าน คือ ผู้สอนจะต้องประเมินผลทั้งด้านร่างกาย (ทักษะพิสัยและสมรรถภาพพิสัย) ความรู้ (พุทธิพิสัย) จิตใจ คุณธรรมและจริยธรรม (จิตพิสัย) นอกจากนี้ผู้สอนยังต้องพิจารณาจากสาระ มาตรฐานและตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 อีกด้วย ซึ่งในการประเมินผู้สอนควรเลือกรูปแบบที่ใช้ในการประเมินผลให้ตรงจุดมุ่งหมายมีรูปแบบในการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งการประเมินทางเลือกใหม่และวิธีการประเมินตามสภาพจริงเป็นอีกวิธีหนึ่งที่สามารถนำมาใช้ในการประเมินสาขาวิชาพลศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพการเรียน การร่วมกิจกรรม ผู้สอนควรเน้นการประเมินตามสภาพจริง เช่น การประเมินปฏิบัติงานการประเมินจากโครงงาน หรือการประเมินจากแฟ้มสะสมงาน ฯลฯ ควบคู่ไปกับการใช้การทดสอบแบบต่างๆ อย่างสมดุล ต้องให้ความสำคัญกับการประเมินระหว่างเรียนมากกว่าการประเมินปลายปี/ปลายภาค และใช้ข้อมูลเพื่อประเมินการเลื่อนชั้นเรียนและการจบการศึกษาระดับต่างๆ (กระ

ทรงวงศศึกษาธิการ, 2552: 15) และจากการศึกษางานวิจัยที่ผ่านมาในเรื่องสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในโรงเรียน พบว่าการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษายังไม่เป็นไปตามหลักการและทฤษฎีในการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ในหลายประเด็น อาทิเช่น สัดส่วนการให้คะแนน รูปแบบการประเมิน ระยะเวลาในการประเมิน ฯลฯ เป็นต้น (สิทธิชัย เพิ่มสิน, 2558 และวรรณิ์ นุ่นแก้ว, 2558)

จากความสำคัญของวิชาพลศึกษา และแนวทางการประเมินผลการเรียนรู้ ในการดำเนินการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษานั้น ครูพลศึกษาควรวัดให้ครอบคลุมองค์ประกอบในแต่ละระดับ โดยยึดปรัชญาของการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา และปรัชญาของการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาและจุดมุ่งหมายและเป้าหมายการประเมินผลเป็นสำคัญ และจากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า การประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษายังไม่เป็นไปตามหลักการและทฤษฎีในการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา มาเป็นแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทราบถึงสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. เป็นแนวทางสำหรับ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูพลศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง สำหรับการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น
3. เป็นแนวทางให้กับหน่วยงาน สถาบันการศึกษา และบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในด้านการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ของโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดของกรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อความถูกต้องและข้อชัดเจนของข้อคำถาม

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร จำนวน 850 คน จาก 118 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นครูผู้สอนวิชาพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 จำนวน 354 คน จาก 118 โรงเรียนๆละ 3 คน แบ่งเป็น เขต 1 จำนวน 201 คน จาก 67 โรงเรียน เขต 2 จำนวน 153 คน จาก 51 โรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วย 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน เป็นคำถามรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 2 สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

ตอนที่ 3 วิธีการและเครื่องมือที่นำมาใช้ในการประเมินผลการเรียนรู้ในแต่ละด้านของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 เป็นแบบสำรวจรายการ (Check list) และแบบปลายเปิด (Open ended)

การหาคุณภาพของเครื่องมือ

1. ด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถามจำนวน 38 ข้อโดยใช้วิธีของ Rovinelli and Hambleton (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 70) โดยให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่านตรวจสอบพิจารณาความความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา นำคะแนนที่ได้จากการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (index of item - objective congruence: IOC) ได้ค่า ตั้งแต่ 0.8 ถึง 1

2. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับครูพลศึกษา ของโรงเรียนในระดับมัธยมศึกษาในโรงเรียนสังกัดของ กรุงเทพมหานคร จำนวน 30 คน เพื่อความถูกต้องและความชัดเจนของข้อคำถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยจากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการทำวิจัยส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร
2. ทำหนังสือขอความร่วมมือในการทำวิจัยเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล สำหรับการทำวิจัยส่งผู้อำนวยการโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร
3. ผู้วิจัยใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการนำส่งแบบสอบถามและเก็บคืนทั้งทางด้วยตนเองและไปรษณีย์
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนด้วยตนเองและทางไปรษณีย์
5. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าสถิติ ดังนี้

1. ค่าความถี่ (Frequency)
2. ค่าร้อยละ (Percentage)
3. นำเสนอข้อมูลในรูปตารางและความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 ประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษา แบบอิงเกณฑ์ มีการประเมินผลเป็นระยะ ประเมินผลการเรียนรู้ 5 ด้านคือ ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ กำหนดสัดส่วนให้คะแนนเท่ากับ ร้อยละ 20, 10, 50, 10 และ 10 ตามลำดับ

อภิปรายผล

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับโรงเรียน

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนต่อ 1 ห้องเรียนในความรับผิดชอบของครูผู้สอน 1 คน ส่วนใหญ่ คือ 41-50 คน แสดงว่า สัดส่วนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา 1 คนต่อนักเรียนส่วนใหญ่เท่ากับ 41-50 คน ซึ่งไม่สอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) ที่กล่าวว่า "...สัดส่วนของจำนวนครูผู้สอนกับจำนวนนักเรียนแต่ละชั้นควรจะมีอัตราส่วนครู 1 คนต่อนักเรียน 25-40 คน ถ้ามีจำนวนนักเรียนมากเกินไปจะทำให้ครูดำเนินการสอนได้ไม่เต็มที่เนื่องจากดูแลควบคุมได้ไม่

ทั่วถึง เพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่เน้นการปฏิบัติและส่วนใหญ่จะสอนในสถานที่โล่งแจ้งเพื่อความสะดวกสบายในการเรียนการสอน และครูผู้สอนต้องเดินตรวจตราดูแลนักเรียนทุกคน...”

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่ ร้อยละ 95.73 เป็นครูประจำการ อายุ 25-29 ปี และครูผู้สอนวิชาพลศึกษาส่วนใหญ่ ร้อยละ 18.96 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี โดยมีผู้สำเร็จในสาขาวิชา พลศึกษา ร้อยละ 86.93 และสำเร็จในสาขาวิชาอื่นๆ ร้อยละ 33.80 ซึ่งครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ควรสำเร็จการศึกษาโดยตรงในสาขาวิชาพลศึกษา ดังที่ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) ได้กล่าวไว้ว่า “...การเลือกและจัดสรรบุคลากร ผู้บริหารควรจัดครูผู้สอนวิชาพลศึกษา โดยเริ่มพิจารณาจากครูพลศึกษาที่สำเร็จการศึกษาหรือมีความรู้ในด้านนี้โดยตรงเป็นอันดับแรก เพราะเป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจในปรัชญาพลศึกษา และควรจัดให้มีจำนวนเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ถ้ามีไม่เพียงพอหรือไม่จึงค่อยพิจารณาจากครูที่ได้รับการฝึกอบรมวิชาพลศึกษา ครูที่ชอบและสนใจกีฬาเป็นอันดับต่อไป และถ้าไม่มีจริงๆ ก็อาจขอนิสิต นักศึกษาฝึกสอนจากสถาบันการศึกษาวิชาชีพพลศึกษาต่างๆ มาช่วย หรืออาจจ้างบุคลากรที่มีวุฒิการศึกษาทางพลศึกษา หรือผู้ที่มีความสามารถเฉพาะประเภทกีฬามาจากที่อื่นก็ได้...”

ภาระงานสอนของครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่สอนทั้งวิชาพลศึกษาและสุขศึกษา ร้อยละ 73.57 และร้อยละ 36.64 มีภาระงานสอน 18 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ซึ่งไม่เป็นไปตามที่ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2541: 174) ได้กล่าวไว้ว่า “...อัตราการสอนของครูก็ควรจะเป็น 3 คาบต่อวัน หรือ 15 คาบ ต่อสัปดาห์ เพราะเวลานอกจากนั้นครูจะได้นำไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติม ตรวจงาน ทำบันทึกการสอน ฝึกอบรมนักกีฬา สอนวิชาลูกเสือ-เนตรนารี ให้บริการ ทำหน้าที่ครูเวร ครูประจำชั้นและสุดท้ายที่สำคัญคือครูพลศึกษาควรใช้เวลาส่วนหนึ่งไปในการฝึกสมรรถภาพของตนเองให้ แข็งแรงสมบูรณ์อยู่เสมอตามคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ดี...”

ดังนั้น จากหลักการตามปฏิญญากรุงเทพฯ (The Royal Government of Thailand in Collaboration with the United Nations: 2005) ที่กำหนดไว้ว่า “...ให้ทุกโรงเรียนจัดหลักสูตรการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาอย่างน้อย 120 นาทีต่อสัปดาห์ และเพิ่มเป็น 180 นาทีต่อสัปดาห์ ในระยะยาว...” สามารถสรุปเกี่ยวกับหลักการจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนได้ คือ ควรกำหนดวิชาพลศึกษาลงในหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียนทั้งในระดับ อนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา และระบบการศึกษานอกโรงเรียน โดยกำหนดให้วิชาพลศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรการเรียนการสอนในโรงเรียน พร้อมทั้งกำหนดให้ทุกโรงเรียนจัดเวลาการเรียน พลศึกษาในสาระแกนกลางของกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษาควรต้องจัดเวลาเรียนให้เป็น 2 ชั่วโมงต่อสัปดาห์และสัปดาห์ละ 3 ชั่วโมงในระยะยาว ในทุกระดับชั้น

สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า ครู ผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ใช้หลักการและจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาและหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นแนวทางในการจัดทำสาระหลักสูตรวิชาพลศึกษา ร้อยละ 100 ใช้มาตรา 6 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 เป็นแนวทางในการวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา และการพิจารณาองค์ประกอบในการตัดสินระดับคะแนนวิชาพลศึกษา ซึ่ง มาตรา 6 ที่ว่า “...การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข...” เป็นแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับปรัชญาและหลักการทางพลศึกษา ที่ วรศักดิ์ เพียรชอบ (2548: 1) ได้กล่าวไว้ว่า “... พลศึกษาช่วยพัฒนาผู้เรียนให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย ทักษะ ความรู้ คุณธรรมและเจตคติ ที่ดีไปพร้อมๆ กันโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนได้มีการเรียนรู้และมีพัฒนาการด้วยการมีส่วนร่วมและลงมือปฏิบัติจริงด้วยตนเอง...”

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ตัดสินคะแนนวิชาพลศึกษา (เกรด) แบบอิงเกณฑ์ ซึ่งถ้าพิจารณา มาตรา 22 ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และฉบับที่ 3 พ.ศ. 2553 ที่ระบุไว้ว่า “...การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้” และเมื่อพิจารณาจากวิสัยทัศน์ใหม่ของการวัดและประเมินผลในข้อที่ 9 ที่ว่า “เน้นประเมินสิ่งที่นักเรียนทำได้...” และข้อ 11 “...รายงานผลการประเมินโดยบอกถึงความก้าวหน้าเป็นรายบุคคล...” ดังนั้นการประเมินผลแบบอิงเกณฑ์น่าจะสอดคล้องมากที่สุด จึงกล่าวได้ว่า การตัดสินระดับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาพลศึกษา (เกรด) ของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร เป็นไปตามแนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนตามแนวปฏิรูปการศึกษา

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาใน 5 ด้านประกอบด้วย ความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ที่ระบุไว้ว่า มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคน ซึ่งเป็นกำลังของชาติให้เป็นมนุษย์ที่มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรมมีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทย และเป็นพลโลก ยึดมั่นในการ ปกครองตามระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขมีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาต่อการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 3) และสอดคล้องกับมาตรา 6 กำหนดว่า “...การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่

สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข...” ซึ่งสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของวิชาพลศึกษาที่ว่า “...วิชาพลศึกษา เป็นวิชาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมทางกาย กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาเป็นสื่อ ในการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา รวมทั้งสมรรถภาพทางกายและการเล่นกีฬา...” (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2548: 274-292)

ในการกำหนดสัดส่วนการให้คะแนนในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 ด้านความรู้ ด้านเจตคติ ด้านทักษะ ด้านสมรรถภาพทางกาย และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และ เขต 2 กรุงเทพมหานคร กำหนดสัดส่วนการให้คะแนน เท่ากับ 20, 10, 50, 10, และ 10 คะแนน แสดงให้เห็นว่า ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ประเมินผลการเรียนรู้โดยเน้นทักษะมากกว่าด้านอื่นๆ และไม่สอดคล้องกับ กรรวิ บุญชัย (2555: 248) ที่กล่าวว่า “...ในการพิจารณาองค์ประกอบที่จะนำมาเป็นส่วนในการตัดสินระดับคะแนน ต้องพิจารณาจุดประสงค์ของสถานศึกษา เช่นเดียวกันในการพิจารณาสัดส่วนของคะแนน ซึ่งให้ความสำคัญเท่ากัน ถ้าผู้สอนได้พิจารณาองค์ประกอบใหญ่ๆ เป็น 4 ด้าน เปอร์เซ็นต์ที่จะเท่ากันคือ 25, 25, 25, 25 ถ้าจัดแยกออกเป็น 5 ด้าน ดังนั้นสัดส่วนของการให้คะแนนก็จะเป็น 20, 20, 20, 20, 20...”

การวัดและประเมินผลด้านความรู้ ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร วัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้ทดสอบเมื่อสิ้นสุดการเรียนในภาคเรียน และเครื่องมือที่นำมาใช้วัดความรู้มากที่สุดคือ ข้อสอบปรนัย ซึ่งไม่สอดคล้องกับ กรมวิชาการ (2544: 241) ที่กล่าวว่า การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ของผู้เรียน ผู้สอนต้องเน้นข้อสอบแบบอัตนัยและกระบวนการประเมินเพื่อพัฒนาผู้เรียน หรือการประเมินเป็นระยะ (formative evaluation) อีกทั้งควรประเมินด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายบูรณาการควบคู่ไปกับการเรียนการสอน นำผลการประเมินเป็นข้อมูลย้อนกลับ แจ้งให้ผู้เรียนทราบและใช้ในการวางแผนปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนและการจัดการเรียนการสอนของครู การให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดเกณฑ์การประเมิน จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการประเมินตนเองหรือประเมินโดยเพื่อน อาจารย์ทั้งผู้ปกครองด้วย การประเมินเพื่อตัดสินผลการเรียน (summative evaluation) ผู้สอนต้องพิจารณาอย่างครอบคลุมจากพัฒนาการของผู้เรียน ความประพฤติ พฤติกรรมการเรียน การเข้าร่วมกิจกรรม รวมทั้งการทดสอบด้วยวิธีการต่างๆ ตามความเหมาะสม

ครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร วัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านทักษะ ทั้งก่อนการเรียน ในระหว่างเวลาเรียน และเมื่อสิ้นสุดการเรียนในภาคเรียน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการวัดและประเมินผล วิชาพลศึกษา คือ ใช้การประเมินเป็นระยะ เพื่อเป็นการพัฒนา และการประเมินผลแบบสรุป เพื่อการตัดสินระดับคะแนน ส่วนเครื่องมือที่นำมาใช้เป็นการวัดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ

เมื่อพิจารณาเป้าหมายของพลศึกษาที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬา เป็นเครื่องมือ ในการพัฒนา ดังนั้นวิธีการประเมินที่ครูผู้สอนวิชาพลศึกษาเลือกใช้แบบ ประเมินค่า และเกณฑ์การประเมินในการวัดทักษะเชิงคุณภาพ จึงเหมาะสม เป็นไปตาม กรรวิ บุญชัย (2555: 20) กล่าวไว้ว่า “...ในการประเมินเพื่อการตัดสินใจ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีข้ออ้างอิง ซึ่งอาจจะใช้ การอิงเกณฑ์หรือการ อิงบรรทัดฐาน (criterion-referenced standard) และการอิงปกติวิสัยหรืออิงกลุ่ม (norm-referenced standard)...” ก่อนการทดสอบสมรรถภาพทางกายครูผู้สอนวิชาพลศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ศึกษาตัวชี้วัด มาเป็นแนวทาง ในการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ดำเนินการทดสอบก่อนการเรียนการสอนในภาคเรียน ในระหว่างการเรียนการสอน ในภาคเรียน และสิ้นสุดการเรียนการสอนในภาคเรียน

ในการประเมินผลการเรียนรู้ด้านสมรรถภาพทางกาย ของครูผู้สอนวิชาพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 และเขต 2 กรุงเทพมหานคร ในระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น 1-3 พบว่า ส่วนใหญ่ ทดสอบทั้งสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกลไก และชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย 4-6 พบว่าสมรรถภาพทางกายเพื่อสุขภาพ และสมรรถภาพทางกลไก จะเห็นได้ว่า ทุกโรงเรียนมีการทดสอบสมรรถภาพทางกาย ซึ่งเป็นไปตาม สารที่ 4 การสร้างเสริมสุขภาพ สมรรถภาพและการ ป้องกันโรค มาตราฐาน พ4.1 เห็นคุณค่าและมีทักษะในการสร้างเสริมสุขภาพ การดำรงสุขภาพการป้องกันโรค และการสร้างเสริมสมรรถภาพเพื่อสุขภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551)

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัย เห็นว่าควรให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องหลักการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา โดยเฉพาะสัดส่วนของการให้คะแนนในวิชาพลศึกษา ความรู้ความเข้าใจในการประเมินผล ด้านสมรรถภาพทางกาย และควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูพลศึกษามีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ส่งเสริมการศึกษาเอกชน
2. ควรศึกษาสภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาในโรงเรียนที่สังกัดกระทรวงมหาดไทย

เอกสารอ้างอิง

- กรรวิ บุญชัย. (2555) การวัดประเมินผลทางพลศึกษา. ภาควิชาพลศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (อัคราณา).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2544) หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว).
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551) เอกสารประกอบ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 แนวปฏิบัติการวัดและประเมินผลการเรียนรู้. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- _____. (2552) หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2548) รวบรวมความเกี่ยวกับปรัชญา หลักการ วิธีสอนและการวัดเพื่อประเมินผลทางพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วรรณิ นุ่นแก้ว. (2558) “สภาพการประเมินผลการเรียนรู้วิชาพลศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดนนทบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2541) หลักสูตรพลศึกษา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักนายกรัฐมนตรี. (2545) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพมหานคร: บริษัท พรักหวาน กราฟฟิค จำกัด.
- สิทธิชัย เพิ่มสิน. (2558) “สภาพการประเมินผลวิชาพลศึกษาของโรงเรียนในจังหวัดเพชรบุรี”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- The Royal Government of Thailand in collaboration with the United Nations. (2005) International Conference on Sport and Education, Celebrating 2005 United Nations International Year of Sport and Physical Education. Bangkok.